

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 9P/24/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6618201986
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 06. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Triznová
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2018:6618201986.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec vo veci starostlivosti o maloleté deti: X/ X. E., Y.. XX.XX.XXXX, E. M. N., Z. B.: N. H. W., Y. XX.XX.XXXX, L. E. V., B. R. XXXX/X, Š. W. C. B., W.: W. E., Y. XX.XX.XXXX, L. E. V., B. R. XXXX/X, Š. W.A. C. B., X/ N. W., Y. XX.XX.XXXX, E. M. N., Z. B.W.: H. W., Y. XX.XX.XXXX, L. E. V., B. R. XXXX/X, štátna občianka Slovenskej republiky, otec neuvedený, za účasti: H. W., Y. XX.XX.XXXX, L. E. V.H., B. R. XXXX/X, štátna občianka Slovenskej republiky, o zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, takto

rozhodol:

I. M e n í rozsudok Okresného súdu Lučenec č.k. 12P/69/2016-62 zo dňa 15.11.2016, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 17.12.2016 tak, že z v e r u j e maloletého X. E., Y.. XX.XX.XXXX Z. W. C. N. H. W., Y.. XX.XX.XXXX.

II. Otec W. E., Y. XX.XX.XXXX je p o v i n n ý prispievať na výživu maloletého X. E., Y.. XX.XX.XXXX sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona počnúc od právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Výživné je p o v i n n ý zasielať k rukám matky vždy mesačne predom do 25.dňa toho ktorého mesiaca.

IV. M e n í rozsudok Okresného súdu Lučenec č.k. 12P/69/2016-62 zo dňa 15.11.2016, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 07.12.2016 tak, že z v e r u j e maloletého N. W., Y.. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti matky H. W., Y.. XX.XX.XXXX.

V. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd začal konať na návrh matky, ktorá žiadala zmeniť rozsudok Okresného súdu Lučenec č.k. 12P/69/2016-62 zo dňa 15.11.2016, ktorý sa stal právoplatným dňa 07.12.2016 vo výroku týkajúcom sa zverenia maloletých detí do jej osobnej starostlivosti tak, že maloleté deti N. W., Y.. XX.XX.XXXX a X. E., Y.. XX.XX.XXXX budú zverené do jej osobnej starostlivosti. Otec bude zaviazaný na platenie výživného na maloletého X. E. sumou vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona počnúc od právoplatnosti rozsudku. Uviedla, že výchovu maloletých detí X. E. A. N. W. zabezpečovala jej sestra H. W., ktorá sa v súčasnosti nemôže o deti starať. Vytvorila si materiálne podmienky pre výchovu detí, pretože býva u svojho otca, poberateľa starobného dôchodku. K dispozícii má kuchyňu, izbu. V byte je zavedená voda, vykurovanie zabezpečuje pevným palivom. Maloletý X. je žiakom Špeciálnej základnej školy v Lučenci a maloletý N. navštevuje tretí ročník tej istej školy. Deti sú zdravé, prekonali len bežné ochorenia. S obidvomi synmi ma vytvorené silné citové väzby.

2. Súd nariadil termín pojednávania na deň 22.06.2018. Matka maloletých detí vypovedala tak, že trvá na svojom návrhu. Jej sestra H. W. riadne zabezpečovala výchovu detí, avšak nadviazala známosť s mužom, ktorý býva vo Zvolene. Zdržiava sa v jeho domácnosti, preto výchovu detí nemôže zabezpečovať. Otec maloletého X. sa o jeho výchovu nezaujíma. Zdržiava sa v cudzine na neznámom mieste. Trvalý pobyt má na území Slovenskej republiky. Otcovstvo k maloletému N. W., Y. XX.XX.XXXX určené nebolo.
3. Eva Oláhová vypovedala tak, že je sestrou matky maloletých detí. Navrhla, aby súd zrušil náhradnú osobnú starostlivosť, pretože o deti sa v súčasnosti nemôže starať. Potvrdila, že má známosť s mužom, ktorý býva vo Zvolene. Často sa zdržiava v jeho domácnosti. Matka sa o výchovu maloletého X. E. A. N. N. W. riadne stará.
4. Kolízny opatrovník súhlasil s tým, aby súd zrušil náhradnú osobnú starostlivosť a navrhol deti zveriť do osobnej starostlivosti matky, ktorá má vytvorené dobré materiálne podmienky pre ich výchovu.
5. Dokazovanie súd vykonal výsluchom matky, pani H. W. - sestry matky maloletých detí, kolízneho opatrovníka, prečítaním rodných listov maloletého X. E., Y. XX.XX.XXXX, N. W., Y. XX.XX.XXXX, správy o prešetrení pomerov, ktorú vypracoval Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec.
6. Okresný súd Lučenec rozhodol dňa 15.11.2016 rozhodnutím č.k. 12P/69/2016-62, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 07.12.2016 tak, že zmenil rozsudok tunajšieho súdu č.k. 9P/77/2013-51 zo dňa 29.11.2013, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 27.12.2013 tak, že zveril maloletého X. E., Y. XX.XX.XXXX do náhradnej osobnej starostlivosti tety H. W., Y. XX.XX.XXXX. Súčasne vymedzil rozsah práv a povinností H. W. voči maloletému X. E.. Rodičia boli zaviazaní prispievať na výživu maloletého X. E. sumou vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona počnúc od právoplatnosti rozhodnutia. Súčasne súd zveril maloletého N. W., Y. XX.XX.XXXX do náhradnej osobnej starostlivosti tety H. W. a vymedzil rozsah práv a povinností H. W. voči maloletému N. W.. Matku zaviazal na platenie výživného vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona počnúc od právoplatnosti rozhodnutia. V odôvodnení súd konštatuje, že matka nemala vytvorené materiálne podmienky pre výchovu detí.
7. Kolízny opatrovník vypracoval správu o prešetrení pomerov v domácnosti matky maloletých detí, z ktorej vyplýva, že matka H. W. býva v spoločnej domácnosti so svojim otcom N. W., Y. XX.XX.XXXX, ktorý je poberateľom starobného dôchodku. Bývajú v nájomnom byte, ktorý spravuje SPOOL, a.s. Lučenec. Byt pozostáva z jednej veľkej izby, kuchyne, chodby. Kúpeľňa je spoločná s ostatnými bytmi, ktoré sa nachádzajú v bytovom dome. Kuchyňa a izba sú zariadené starším nábytkom. Miestnosti sú udržiavané v poriadku. V dome je zavedená elektrina, vodovod a vykurovaný je pevným palivom. Náklady na domácnosť predstavuje úhrada za inkaso, vrátane energií v sume 90,00 Eur mesačne. Matka detí je evidovaná ako uchádzačka o zamestnanie. Vykonáva aktívne práce. X. je žiakom Š. P. Š. G. V.. Navštevuje siedmy ročník. Maloletý N. je žiakom tej istej školy a navštevuje tretí ročník. Zdravotnú starostlivosť maloletým deťom zabezpečuje pediatrička MUDr. Oľina Kovácsiková. V záujme maloletých detí je, aby boli zverené do osobnej starostlivosti matky.
8. Podľa § 111 písm. b), c), o) Civilného mimosporového poriadku, v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozhoduje o úprave výkonu rodičovských práv a povinností, výžive maloletého, o zverení dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti.
9. Podľa § 217 ods. 1 Civilného sporového poriadku, pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.
10. Podľa § 44 ods. 1 Zákona o rodine náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.
11. Podľa § 44 ods. 2 Zákona o rodine náhradná starostlivosť, na ktorej základe vznikajú vzťahy medzi maloletým dieťaťom a inou osobou, môže vzniknúť len rozhodnutím súdu a jej obsah tvoria práva a povinnosti vymedzené zákonom alebo súdnym rozhodnutím.
12. Podľa § 44 ods. 3 Zákona o rodine náhradnou starostlivosťou je a) zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len "náhradná osobná starostlivosť"), b) pestúnska starostlivosť a c) ústavná starostlivosť.
13. Podľa § 44 ods. 4 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.
14. Podľa § 45 ods. 1 Zákona o rodine ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a

spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa.

15. Podľa § 45 ods. 2 Zákona o rodine pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady.

16. Podľa § 45 ods. 3 Zákona o rodine v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

17. Podľa § 45 ods. 4 Zákona o rodine osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

18. Podľa § 45 ods. 5 Zákona o rodine na správu majetku maloletého dieťaťa sa primerane použijú ustanovenia § 32 a 33.

19. Podľa § 45 ods. 6 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stykať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

20. Podľa § 45 ods. 7 Zákona o rodine vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

21. Podľa § 45 ods. 8 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby výživné poukazovali osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti.

22. Podľa § 47 ods. 1 písm.e) Zákona o rodine náhradná osobná starostlivosť zaniká právoplatným rozhodnutím súdu o zrušení náhradnej osobnej starostlivosti.

23. Podľa § 47 ods. 2 Zákona o rodine súd zruší náhradnú osobnú starostlivosť vždy ak o to osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, požiada.

24. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti.

25. Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvoma rodičmi.

26. Podľa § 24 ods. 5 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov dbá na právo toho rodiča, ktorému nebude maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati. Rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, môže sa práva na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati domáhať na súde.

27. Podľa § 28 ods. 1 Zákona o rodine súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa, b) zastupovanie maloletého dieťaťa, c) správa majetku maloletého dieťaťa.

28. Podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

29. Podľa § 28 ods. 3 Zákona o rodine rodičovské práva a povinnosti vykonáva jeden z rodičov, ak druhý z rodičov nežije, je neznámy alebo ak nemá spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu. Platí to aj v prípade, ak jeden z rodičov bol pozbavený rodičovských práv a povinností, ak mu bol výkon jeho rodičovských práv a povinností obmedzený alebo pozastavený.

30. Podľa § 30 ods. 1 Zákona o rodine rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa majú rodičia. Rodičia majú právo vychovávať deti v zhode s vlastným náboženským a filozofickým presvedčením.

31. Podľa § 30 ods. 3 Zákona o rodine rodičia majú právo použiť pri výchove dieťaťa primerané výchovné prostriedky tak, aby nebolo ohrozené zdravie, dôstojnosť, duševný, telesný a citový vývoj dieťaťa.
32. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.
33. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.
34. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrenie neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.
35. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.
36. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.
37. Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.
38. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.
39. Podľa § 75 ods. 2 Zákona o rodine výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.
40. Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.
41. Podľa § 76 ods. 2 Zákona o rodine proti pohľadávkam na výživné je započítanie vzájomných pohľadávok prípustné len dohodou. Ak ide o výživné pre maloleté deti, započítanie nie je možné.
42. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.
43. Podľa § 77 ods. 2 Zákona o rodine práva na jednotlivé opakujúce sa plnenia výživného a ostatné práva na peňažné plnenia vyplývajúce z tohto zákona sa premlčujú.
44. Vyššie citované zákonné ustanovenia súd aplikoval v tejto právnej veci.
45. Z vyššie citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že k zrušeniu náhradnej osobnej starostlivosti dochádza vždy na žiadosť osoby, ktorej bolo dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Náhradná osobná starostlivosť je založená na princípe dobrovoľnosti. I z toho dôvodu je súhlas osoby, ktorej má byť dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti jednou z nevyhnutných náležitostí splnenia podmienok na jej nariadenie. Pokiaľ teda osoba, ktorej je dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti nemôže ďalej poskytovať starostlivosť dieťaťu, nemožno ju do toho nútiť. Sestra matky maloletých detí sa o deti riadne starala. Mala vytvorené materiálne podmienky pre ich výchovu. V súčasnosti vypovedala tak, že sa o výchovu maloletého X. E. a maloletého N. W. nemôže starať, pretože nadviazala známosť s iným mužom a často sa zdržiava mimo miesta trvalého bydliska. Pretože nesúhlasila s tým, aby deti boli ponechané v jej náhradnej osobnej starostlivosti, súd postupoval podľa § 47 ods. 2 zákona o rodine. Ak dôjde k zrušeniu náhradnej osobnej starostlivosti nasleduje obnovenie výkonu rodičovských práv a povinností rodičov v pôvodnom rozsahu. Rodičia maloletého X. E. nežijú v spoločnej domácnosti, preto bolo dôvodné upraviť výkon rodičovských práv a povinností k maloletým deťom. Zverené boli do osobnej starostlivosti matky, ktorá sa o deti riadne stará a vytvorila si materiálne podmienky pre ich výchovu. Býva v byte spolu so svojim otcom, poberateľom starobného dôchodku. Domácnosť je udržiavaná v čistote a v poriadku. Otca maloletého X. E. súd zaviazal na platenie výživného vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa podľa osobitného zákona. Otec nie je evidovaný ako uchádzač o zamestnanie. Nachádza sa na neznámom mieste, pravdepodobne žije v cudzine. Z obsahu opatrovanského spisu sp.zn. 12P/69/2016 vyplýva, že nemá žiadnu kvalifikáciu, takže primeraným výživným je výživné určené súdom tak, ako to vyplýva z výrokovvej časti rozsudku.
46. Otcovstvo k maloletému N. W. určené nebolo, ktorá skutočnosť je preukázaná nahliadnutím do rodného listu maloletého Marcela, preto súd nerozhodoval o vyživovacej povinnosti druhého rodiča.

47. Zároveň súd rozhodol o spôsobe platenia výživného.

48. Výrok o trovách súd založil na ustanovení § 52 Civilného mimosporového poriadku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Lučenec, Ulica Dr. Herza 14, 984 37 Lučenec, písomne, v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 62 ods. 1, 2 Civilného mimosporového poriadku je odvolanie možné odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 Civilného mimosporového poriadku v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 64 Civilného mimosporového poriadku zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Podľa § 65 Civilného mimosporového poriadku odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

Podľa § 66 Civilného mimosporového poriadku odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

Podľa § 67 Civilného mimosporového poriadku na vady konania pred súdom prvej inštancie prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.